

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobkyně:

V. B.

st. příslušnost Z. r.

bytem X

zast. advokátem Mgr. Pavlem Čižinským

sídlem Varšavská 714/38, 120 00 Praha

proti

žalované:

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců

sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 12. 2024, č. j. MV-85342-8/SO-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předcházející průběh řízení

1. Žalobkyně požádala o vydání zaměstnanecké karty. Tato žádost však byla zamítnuta podle § 45 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců („zákon o pobytu cizinců“, či „ZPC“), rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 16. 4. 2024, č. j. OAM-90279-30/ZM-2023, neboť žalobkyně neplnila na území účel, pro který jí bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu. Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024, č. j. MV-85342-8/SO-2024 („napadené rozhodnutí“); proti němu žalobkyně podala žalobu.
2. Žalobkyni bylo uděleno pobytové oprávnění za účelem společného soužití rodiny s platností od 13. 9. 2022 do 5. 1. 2024. Manželovi žalobkyně byla udělena zaměstnanecká karta s dobou platnosti od 6. 1. 2022 do 5. 1. 2024, zanikla však dne 1. 3. 2023. Od tohoto okamžiku manžel žalobkyně nebyl oprávněn pobývat na území České republiky. Správní orgán konstatoval, že tímto okamžikem přestala žalobkyně plnit účel svého dlouhodobého pobytu, kterým bylo sloučení rodiny. Žalobkyně nemohla plnit účel pobytu, neboť nositeli oprávnění ke sloučení rodiny skončila, resp. zanikla platnost povolení k dlouhodobému pobytu.
3. Přestože zaměstnanecká karta manžela žalobkyně zanikla ke dni 1. 3. 2023, žalobkyně podala žádost o vydání zaměstnanecké karty až dne 28. 12. 2023. Jednalo se o dlouhodobé neplnění účelu pobytu v délce trvání téměř 10 měsíců, od 1. 3. 2023 do 28. 12. 2023. Důvod pro nevydání povolení k dlouhodobému pobytu dle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgán neaplikuje pouze pokud cizinec prokáže, že účel pobytu neplnil pouze po přechodnou dobu a ze závažných důvodů. To v případě žalobkyně prokázáno nebylo.
4. Žalovaná považovala za nedůvodnou námitku žalobkyně, že o zaměstnaneckou kartu žádá dle § 42g odst. 5 ZPC a že ani § 46 odst. 6 ZPC neobsahuje neplnění účelu pobytu v minulosti jako důvod pro zamítnutí žádosti. Z formuláře žádosti a ze spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně podala žádost o vydání zaměstnanecké karty dle § 42g odst. 1 ZPC. Ustanovení § 42g odst. 5 ZPC pouze upřesňuje, že žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu a v průběhu pobytu na území se podává ministerstvu, jak učinila i žalobkyně. Dle § 45 odst. 1 ZPC je zřejmé, že pokud žalobkyně neplnila účel předchozího pobytu, nelze jí vydat zaměstnaneckou kartu. Pro věc nebyla podstatná námitka žalobkyně, že byl naplněn důvod pro zrušení jejího povolení k pobytu dle § 46a odst. 2 písm. j) ZPC.

II. Žaloba

5. Žalobkyně namítla nesprávné právní posouzení věci a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Dle žalobkyně je na její případ nesprávně aplikován § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně podala žádost dle § 42g odst. 5 ZPC, který ustanovení o plnění účelu předchozího pobytu neobsahuje. Podmínku plnění předchozího pobytu neobsahuje ani § 46 odst. 1 ZPC. Bylo aplikováno nesprávné ustanovení, čímž žalovaná vybočila z mantinelů zákonné úpravy.
6. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že by § 42g odst. 5 ZPC pouze prováděl či doplňoval § 45 odst. 1 ZPC. Ten se týká změny účelu pobytu, která je přípustná až pro držitele povolení k dlouhodobému pobytu. Oproti tomu § 42g odst. 5 ZPC se v první větě vůbec institutu změny účelu pobytu netýká. V druhé větě již ano, avšak šířeji, neboť umožňuje žádat v České republice o zaměstnaneckou kartu držitelům dlouhodobých víz.
7. Napadené rozhodnutí chybně ztotožňuje situaci, kdy manželovi cizince zanikne oprávnění k pobytu, s neplněním účelu pobytu. Jde o dvě odlišné situace. Z § 46a odst. 2 písm. h)

a j) ZPC plyne, že cizinecký zákona rozlišuje mezi situací, kdy cizinec neplní účelu pobytu na straně jedné a situací, kdy manželovi cizince skončí jeho oprávnění k pobytu na straně druhé. Je sice možné, že se jednotlivé hypotézy mohou překrývat, ovšem je přinejmenším problematické oba případy ztotožňovat či pod sebe podřazovat.

8. Dle žalobkyně má plnění účelu pobytu v případě zaměstnání, podnikání či studia povahu jakési povinnosti. Povinnost ovšem předpokládá, že je daná věcí alespoň potenciálně nositelem povinnosti ovlivnitelná. Tak tomu však v případě § 46a odst. 2 písm. j) ZPC není. Manželka v podstatě nemůže ovlivnit, zda její manžel neztratí povolení k pobytu. O pozbytí pobytového oprávnění manžela se navíc nemusí ani dozvědět.
9. Mezi oběma shora nadepsanými situacemi navíc rozlišuje i samotná směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny. Zatímco situace spadající pod pojem „plnění účelu pobytu“, je uvedena v čl. 16 odst. 1, ztráta pobytu manžela, tj. nositele oprávnění k pobytu, je uvedena čl. 16 odst. 3 směrnice. I unijní zákonodárce tedy mezi oběma situacemi rozlišuje.
10. Ke spornému ztotožnění obou situací má žalovaný motivaci spočívající v tom, že se snaží dohnat to, co opomněl učinit v roce 2023, kdy nezahájil řízení o zrušení povolení k pobytu žalobkyně. Žalobkyně však trvá na tom, že pokud manželovi žalobkyně skončilo povolení k pobytu, neznamená to, že by žalobkyně následně neplnila účel svého pobytu.
11. Předchozí odvolací námitky žalobkyně nadto nebyly přezkoumatelně vypořádány. Žalovaná se nevyjádřila ke vztahu § 46a odst. 2 písm. h) ZPC na straně jedné a písm. j) téhož ustanovení na straně druhé.

III. Vyjádření žalované

12. Žalobkyně podala žádost o vydání zaměstnanecké karty dle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Ustanovení § 42g odst. 5 tohoto zákona pouze upřesňuje způsob podání žádosti. Správní orgán postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud žádost žalobkyně zamítl dle § 45 odst. 1 ZPC. Dané ustanovení je přímo aplikovatelné na případ žalobkyně. Ze spisu jednoznačně vyplývá, že žalobkyně neplnila před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který jí bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno.
13. Námitku žalobkyně o vztahu § 46a odst. 2 písm. h) a j) ZPC považuje žalovaná za irelevantní. Žalovaná neztotožňuje dvě uvedené situace. Stěžejní je fakt, že se dané ustanovení týká povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, nikoliv zaměstnanecké karty. Žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území byla zamítnuta dle § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. j) ZPC, neboť manželů žalobkyně jako nositeli oprávnění ke sloučení rodiny zanikla platnost zaměstnanecké karty. V nyní posuzované věci se však jedná o žádost o vydání zaměstnanecké karty. Není proto namístě polemizovat o použití § 46a odst. 2 písm. h) či j) ZPC. Byly naplněny podmínky pro použití § 45 odst. 1 ZPC.
14. Žalovaná trvala na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu zamítl. V podrobnostech odkázala na napadené rozhodnutí a spisový materiál.

IV. Posouzení věci soudem

15. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 ZPC). O žalobě krajský soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonné podmínky (§ 51 s. ř. s.).
16. Žaloba není důvodná.
17. S ohledem na žalobní argumentaci se soud nejprve zaměří na otázku, zda byl v případě žádosti žalobkyně správně aplikován § 45 ZPC. V případě kladné odpovědi na tuto otázku se pak soud bude zabývat zákonností přijatého závěru, že žalobkyně neplnila účel pobytu, pokud jejímu manželovi zaniklo pobytové oprávnění.
18. Podle věty první § 45 odst. 1 ZPC *„cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu.“* Dle věty třetí § 45 odst. 1 ZPC *„nové povolení k dlouhodobému pobytu dále nelze udělit, jestliže cizinec neplnil před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu.“*
19. Ustanovení § 42g ZPC upravuje zejména podmínky pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Dle odst. 5 tohoto ustanovení se žádost o vydání zaměstnanecké karty podává na zastupitelském úřadu. Za splnění určitých podmínek lze žádost podat i na ministerstvu.
20. Dle § 46a odst. 2 písm. h) ZPC ministerstvo zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jestliže cizinec neplní účel, pro který bylo toto povolení vydáno. Dle písm. j) tohoto ustanovení tak učiní, jestliže byla platnost povolení k dlouhodobému pobytu nositele oprávnění ke sloučení rodiny zrušena, jestliže nebyla prodloužena, nebo skončila.
21. Zákon o pobytu cizinců je založen na tom, že dlouhodobý pobyt cizince na území České republiky musí být odůvodněn konkrétním účelem. Cizinec, který získal povolení k pobytu na území České republiky k určitému účelu je povinen povolení k tomuto účelu využívat. Právě pro tento účel totiž bylo cizinci povolení k pobytu uděleno (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2021, č. j. 2 Azs 325/2020-33, či ze dne 10. 5. 2017, č. j. 7 Azs 86/2017-33, bod 14 a další tam citovaná judikatura).
22. Zákon o pobytu cizinců s neplněním účelu pobytu spojuje pro cizince negativní následky, jako je zrušení platnosti pobytového oprávnění, neudělení nového povolení k dlouhodobému pobytu, či zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Plnění účelu pobytu je základní povinností cizince. Tato povinnost je klíčová nejen z hlediska zachování současného pobytového oprávnění, ale i z hlediska prodloužení jeho platnosti či získání nového pobytového oprávnění v budoucnu.
23. Pro posouzení, zda cizinec porušil podmínku plnění účelu pobytu, je nutné hodnotit konkrétní skutkové okolnosti; zejména rozsah období, kdy tento účel nebyl plněn, a důvody tohoto neplnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 3 As 15/2012-29).

Aplikace § 45 zákona o pobytu cizinců

24. Hypotéza právní normy § 45 odst. 1 ZPC byla v nyní řešené věci naplněna. Žalobkyně byla držitelkou povolení k dlouhodobému pobytu (za účelem sloučení rodiny) a požádala ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu (zaměstnanecké karty). Na území hodlala pobývat za jiným účelem, než který jí byl předtím povolen. Není důvod, pro který by nemělo být ustanovení § 45 ZPC na případ žalobkyně aplikováno.
25. Je pravda, že držitel povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny dle § 42a ZPC je oprávněn podat na území České republiky žádost o zaměstnaneckou kartu v souladu s § 42g odst. 5 ZPC. Zároveň se na žalobkyni jako na cizinku pobývající na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny vztahují nejen pravidla stanovená pro vydání zaměstnanecké karty zakotvená v § 42g a § 42h ZPC. Vztahuje se na ni i § 45 ZPC, který stanoví zvláštní pravidla pro žadatele o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem – rozuměno za dalším než povoleným účelem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2025, č. j. 10 Azs 131/2025-30, bod 17). Tak tomu je i v případě podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Námitka žalobkyně ohledně chybné aplikace § 45 ZPC je proto nedůvodná.

Plnění účelu pobytu žalobkyní

26. S žalobkyní lze souhlasit v tom, že povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny se vyznačuje specifickou povahou, která jej odlišuje od jiných pobytových oprávnění. Hlavní odlišností je odvozená povaha tohoto pobytového oprávnění. Jedná se totiž o pobytové oprávnění závislé na pobytu osoby, ke které se cizinec na území ČR připojuje. Pokud původní nositel o pobytové oprávnění přijde, předpokládá se ztráta pobytového oprávnění dle § 46a odst. 2 písm. j) ZPC i u osoby, která od něj svůj pobytový status odvozuje. To se v případě žalobkyně nestalo, neboť správní orgán žalobkyni platnost povolení k dlouhodobému pobytu nezrušil.
27. Žalobkyně má také pravdu v tom, že osud jejího pobytového oprávnění je v podstatné míře nezávislý na její vůli. To je však specifikum tohoto odvozeného pobytového oprávnění. Pokud se cizinec chce z režimu dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny vymanit, musí kromě obecných podmínek, jejichž splnění zákon o pobytu cizinců pro nové pobytové oprávnění vyžaduje, splnit i speciální podmínky pro držitele oprávnění k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, upravené v § 45 ZPC (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 7. 2025, č. j. 33 A 37/2024-32, bod 23).
28. Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití je nerozlučně spjato s konkrétní osobou, která je nositelem pobytového oprávnění v České republice. „Zanikne-li vazba cizince k dosavadnímu nositeli nebo zanikne-li pobytové oprávnění dosavadního nositele, přestává cizinec plnit účel pobytu, pro který mu bylo povolení uděleno“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2021, č. j. 10 Azs 43/2021-33).
29. K tomu došlo i v případě žalobkyně. Pobytové oprávnění manžela žalobkyně zaniklo dne 1. 3. 2023. Nejpozději tímto okamžikem žalobkyně přestala plnit účel pobytu (bez ohledu na to, že její pobytové oprávnění nebylo zrušeno). Jedná se o objektivní skutečnost, nezávislou na vůli žalobkyně, která je založena na odvozené povaze pobytového oprávnění za účelem společného soužití rodiny. Účelem pobytu žalobkyně bylo žít na území České republiky s legálně pobývajícím manželem. To však již nebylo možné. Z výpisu

z cizineckého informačního systému založeného ve správním spisu plyne, že pobytové oprávnění manžela žalobkyně bylo ukončeno ke dni 1. 3. 2023, kdy mu zanikla zaměstnanecká karta. Ze správního spisu ani z písemných vyjádření žalobkyně současně neplyne, že by její manžel v České republice od 1. 3. 2023 pobýval a sdílel s ní společnou domácnost. Ostatně žalobkyně v žádosti o zaměstnaneckou kartu uvedla jako místo bydliště svého manžela adresu v Zimbabwe. Lze tedy uzavřít, že není důvodná námitka žalobkyně, že zánik pobytového oprávnění jejího manžela neměl na její pobytové oprávnění vliv.

30. Co se týká další žalobní argumentace, je pravdou, že zákon o pobytu cizinců v § 46a odst. 2 zakotvuje jako důvod pro zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny (i v návaznosti na žalobkyni odkazovaná ustanovení směrnice 2003/86/ES) nejen skutečnost, že cizinec neplní účel pobytu (dle písm. h), ale i skutečnost, že byla zrušena platnost povolení k dlouhodobému pobytu nositele oprávnění ke sloučení rodiny (dle písm. j). Tyto dvě situace nejsou zaměnitelné. K neplnění účelu pobytu může dojít i v jiných situacích, jako je např. rozvod manželství. Vymezení obou situací v jednotlivých ustanoveních však současně neznamená, že by jedna automaticky vylučovala druhou. Jedná se pouze o vymezení zákonných důvodů pro zrušení povolení k dlouhodobému pobytu tak, aby na řešenou věc dopadaly co možná nejpresněji.
31. Žalovaný se obdobnou námitkou žalobkyně okrajově zabýval na str. 5 napadeného rozhodnutí a jeho rozhodnutí tak nebylo nepřezkoumatelné. Nejednalo se současně o stěžejní námitku, neboť toto zákonné ustanovení ani nebylo napadeným rozhodnutím aplikováno (předmětem řízení byla žádost o vydání zaměstnanecké karty, nikoli odnětí či zamítnutí prodloužení pobytového oprávnění za účelem sloučení rodiny).

V. Závěr a náklady řízení

32. Námitky žalobkyně soud vyhodnotil jako nedůvodné a neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět; proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 7. října 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně